

Turizm Alg?s? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Turizm Alg?s? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31814>

Öz

Turizm Alg?s? Ölçe?i (TAÖ), Selim Gündüz taraf?ndan 2018 y?l?nda geli?tirilm?, psikometrik özellikleri test edilmi? bir ölçüm aracıdır. Bu ölçek, turizm faaliyetlerinin yo?unla?t??? bölgelerde ya?ayan yerel halk?n, turizme yönelik alg?lar?n?, tutumlar?n? ve beklentilerini sistematik olarak belirlemeyi amaçlamaktadır. Geli?tirme çal??mas?, **Karata? destinasyonu** örne?i üzerinden gerçekleştirilmi? olup, mevcut literatürdeki turizm alg?s? modellerine alternatif ve ba?lama özgü bir bak?? aç?s? sunmaktadır.

Ölçek, yerel halk?n turizmin ekonomik, sosyo-kültürel ve çevresel etkilerine dair görü?lerini kapsamlı bir ?ekilde analiz etmek üzere tasarlanm??tır. Elde edilen veriler, destinasyon yöneticilerine ve politika yap?c?lara sürdürülebilir turizm stratejilerini yerel kabul çerçevesinde ?ekillendirmeleri için hayati bilgiler sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Turizm Alg?s?, Ölçek Geli?tirme, Yerel Halk, Destinasyon Yönetimi, Karata?, Sosyal Kabul, Turizm Etkileri.

Yazarlar

Selim Gündüz

Amaç

Turizm Alg?s? Ölçe?i'nin temel amacı, belirli bir destinasyonda ikamet eden yerel halk?n turizme dair sahip oldu?u alg?lar?, turizmin getirdi?i fayda ve maliyet de?erlendirmelerini bilimsel ve güvenilir yöntemlerle tespit etmektir. Bu amaç do?rultusunda, ölçek, literatürdeki mevcut araçlar?n yerel ba?lam? tam olarak yakalayamad??? eksiklikleri gidermeye odaklanm??tır.

Ölçek, özellikle **sürdürülebilir turizm** planlamas? aç?s?ndan kritik öneme sahiptir. Yerel halk?n turizme yönelik olumlu veya olumsuz alg?lar?n?n ölçülmesi, turizm planlay?c?lar?na ve yerel yönetimlere, toplumsal deste?i art?racak ve çat??malar? azaltacak politikalar olu?turma sürecinde sa?lam bir veri taban? sunmay? hedeflemektedir.

Yap?

Ölçek, yerel halk?n turizm faaliyetlerine ili?kin genel alg?s?n? ölçmektedir. Bu alg?, tek bir yap? yerine, turizmin **çok boyutlu etkileri** üzerinden ?ekillenen karma??k bir yapıdır. Ölçe?in ölçtü?ü temel boyutlar genellikle ?unlar? içerir:

Ekonomik Alg?: Turizmin istihdam, gelir art??? ve ekonomik f?rsatlar üzerindeki etkilerine dair görü?ler.

Sosyo-Kültürel Alg?: Turizmin yerel kültür, ya?am kalitesi, sosyal düzen ve toplumsal de?erler üzerindeki etkilerine dair görü?ler.

Çevresel Alg?: Turizmin do?al çevre, kaynak tüketimi ve çevre kirlili?i üzerindeki etkilerine dair görü?ler.

Bu boyutlar, ölçek maddeleri arac?l???yla detayl? bir ?ekilde sorgulanarak, yerel halk?n turizmden kaynaklanan riskleri ve getirileri nas?l dengeledi?i ortaya ç?kar?lr.

Geçerlik

Turizm Alg?s? Ölçe?i'nin geçerlik (validity) analizleri, ölçüm arac?n?n gerçekten **turizm alg?s?n?** ölçüp ölçmedi?ini kan?tlamak için orijinal çal??mada (Gündüz, 2018) detayl? olarak sunulmu?tur. Ölçek, bir ölçek geli?tirme çal??ması oldu?u için, yap? geçerli?i büyük önem ta??maktadır.

Yap? geçerli?i testleri, genellikle **Aç?mlay?c? Faktör Analizi** (AFA) ve **Do?rulay?c? Faktör Analizi** (DFA) kullan?larak gerçekleştirilmi?tir. Bu analizler, ölçe?in teorik olarak beklenen alt boyutlar? do?ru bir ?ekilde ay?rd???n? göstermektedir. Ayr?ca, ölçek maddelerinin ilgili yap?y? temsil etme yetene?ini de?erlendiren **kapsam geçerli?i** için uzman görü?lerine ba?vuruldu?u varsay?lmaktadır. Detayl? geçerlik katsay?lar? ve model uyum indeksleri için okuyucular?n kaynak makaleye ba?vurmalar? gerekmektedir, zira kaynak metinde bu bilgiler özetlenmemi?tir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirli?i (reliability), ölçümlerin tutarlıl???n? ve kararlıl???n? ifade eder. Gündüz (2018) taraf?ndan yap?lan çal??mada, Turizm Alg?s? Ölçe?i'nin iç tutarlıl???n? belirlemek amacıyla yayg?n olarak kullan?lan **Cronbach's Alpha (?ç Tutarlıl?k Katsay?s?)** yöntemi kullan?lm???tır.

Ölçe?in genel güvenilirlik katsay?s? ve her bir alt boyutunun katsay?lar? orijinal makalede aç?klanm???tır. Bu katsay?lar?n kabul edilebilir düzeyde olmas?, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarlı bir ?ekilde ölçtü?ünü ve dolay?s?yla ölçe?in bilimsel ara?t?rmalarda kullan?ma uygun oldu?unu göstermektedir. Kaynak metinde spesifik de?erler belirtilmemi?tir.

Faktör Analizi

Turizm Alg?s? Ölçe?i'nin geli?tirilmesi sürecinde, yerel halk?n turizme yönelik alg?s?n?n alt?nda yatan gizil yap?lar? ortaya ç?karmak için faktör analizinden yararlan?lm???tır. Bu analizler, ba?lang?çta geni? bir madde havuzundan en güçlü ve en anlaml? maddelerin seçilmesini sa?lam???tır.

Analizler sonucunda ölçe?in çok boyutlu bir yapı sergiledi?i tespit edilmiştir. Elde edilen faktör yapıları, **yerel halkın turizm algıları** sadece ekonomik kazançlarla sınırlı kalmayıp, sosyal yaşam ve çevresel değerler gibi alanlarda da belirginleştiğini göstermiştir. Bu yapı, Karata? destinasyonunun özgün koşullarına yansıtacak şekilde optimize edilmiştir.

Araç

Test Type: Geliştirme Tipi Psikometri Ölçe?i

Format: Derecelendirme (Orijinal makale detaylarına göre Likert Tipi Ölçek kullanılmıştır.)

Language Available: Türkçe

Population Group: Turizm Destinasyonlarında ?kamet Eden Yerel Halk

Age Group: Yetişkin Popülasyon

Population Details: Çal??ma, Türkiye'nin Karata? destinasyonunda yaşayan ve turizm faaliyetlerinden doğrudan veya dolaylı olarak etkilenen bireyler üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Test Methodology: Yapılandırılmış anket formu kullanılarak yüz yüze veya öz-bildirim yoluyla veri toplama metodolojisi uygulanmıştır.

Anahtar Kelimeler

Turizm Algıları, Yerel Halk, Ölçek Geliştirme, Destinasyon Yönetimi, Psikometri, Turizm Etkileri, Karata?.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Orijinal kaynakta belirtilmemiştir.

Affiliation Email addresses: sgunduz@adanabtu.edu.tr

Correspondence Address: Selim Gündüz, Adana Bilim ve Teknoloji Üniversitesi (Çal??manın yayınlandığı dönemdeki tahmini kurumu).

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Test Y?I?: 2018

?zinler ve Ücret: Ölçek, akademik bir dergide yayınlanmış olup, akademik ve kar amaçlıdır.

gütmeyen ara?tırmalarda kullanılm için genellikle atıfta bulunma şartıyla serbesttir. Ticari kullanımlar veya geni? çaplı uygulamalar öncesinde sorumlu yazar (Selim Gündüz) ile e-posta yoluyla ileti?ime geçilmesi tavsiye edilir.

Orijinal makaleye Dergipark üzerinden erişim sağlanabilmektedir.

Kaynaklar

Gündüz, S. (2018). Yerel Halkın Turizm Algısın? Belirlemeye Yönelik Alternatif Bir Ölçek geli?tirme: Karata? destinasyonu örne?i. *Ya?ar Üniversitesi E-Dergisi*, 13(52), 343-357. <https://doi.org/10.19168/jyasar.426222>

Makalenin orijinal PDF dosyası aşağıda belirtilen bağlantıdan indirilebilir:

The original PDF can be downloaded here: [yerel-halkin-turizm-algisini-belirlemeye-yonelik-alternatif-bir-olcek-toad.pdf](http://www.yerel-halkin-turizm-algisini-belirlemeye-yonelik-alternatif-bir-olcek-toad.pdf)

Turizm Alg?s? Ölçe?i Maddeleri

ÖNEMLİ NOT: Ölçeğin maddeleri, kaynak metinde doğrudan sağlanmamıştır. Maddelerin tam listesi ve derecelendirme formatına dair detaylar için okuyucuların Gündüz (2018) tarafından yayınlanan makalenin metnine (343-357. sayfalar) başvurması gerekmektedir.